

HOE NEMEN WE ALLE OUDERS MEE?

Een brochure voor ouderwerkingen, ouderraden en schoolteams

INLEIDING	4
WIE ZIJN DE MOEILIK BEREIKBARE OUDERS?	5
EEN OPEN HOUDING	8
Wederzijds respect	8
Een ruimere kijk	9
EEN WARM ONTHAAL	11
Wat zeggen ouders over onthaal?	11
Onthaal op school	13
Ouders onthalen in de ouderwerking	15
ZOVEEL MOGELIJKHEDEN OM OUDERS TE BETREKKEN	17
Infomomenten	17
Oudercontacten	18
Informele contacten en laagdrempelige activiteiten	20
Formele momenten aangrijpen	23
DE SCHAKEL TUSSEN OUDERS EN SCHOOL: BRUGFIGUREN EN KLASOUDERS	25
COMMUNICEREN	27
Herhalen is de boodschap	27
Online communicatie	28
Huisbezoeken	30
Schoolpoortcontacten	30
Communiceren met ouders in het secundair onderwijs	32
Laagdrempelige communicatie en klare taal	33
OUDERS DENKEN MEE MET DE SCHOOL	36
De ouderraad en schoolraad	36
Ouderwerking light	37
De stem van moeilijk bereikbare ouders	39
EEN OUDERVRIENDELIJK BELEID	42
Aanbevelingen voor scholen	42
Aanbevelingen voor ouderwerkingen	43
BIJLAGE	44
In mijn voetsporen	44
Quicksan	46

WIE ZIJN DE MOEILIJK BEREIKBARE OUDERS?

Actieve ouderparticipatie is positief voor heel de schoolgemeenschap. Leerlingen, ouders en schoolteam hebben er voordeel bij. Kinderen voelen zich beter op school en presteren beter als hun ouders betrokken zijn. Ze vinden het fijn dat hun ouders belangstelling hebben voor wat er in de klas en op school gebeurt. Ook voor de ouders is deze betrokkenheid positief, want ze krijgen daardoor meer inzicht in het schoolgebeuren. Zo wordt de school van hun kind(eren) ook een beetje hun school. Het schoolteam leert de ouders kennen in een positieve sfeer waardoor zij als partners kunnen samenwerken aan de ontwikkeling en opvoeding van de kinderen.

Om de ouders te betrekken bij het schoolgebeuren, moet je hen op de eerste plaats bereiken. Ouders die je weinig ziet op school, moet je mogelijkheden bieden om betrokken te zijn.

In deze brochure geven we enkele belangrijke aandachtspunten om alle ouders te betrekken. Eerst bekijken we wie de moeilijk bereikbare ouders zijn en welke drempels zij ervaren, daarna is het tijd voor actie. Hoe beïnvloedt je houding de gesprekken? Wat maakt dat ouders zich welkom voelen? Welke activiteiten zijn geschikt? We illustreren dit met praktijkvoorbeelden, interviews en getuigenissen. Achteraan vind je enkele materialen waarmee je kan nagaan hoe toegankelijk en oudervriendelijk jouw ouderwerking is.

Hartelijk dank aan alle ouderwerkingen, ouders, scholen en leerkrachten voor jullie inbreng! Jullie voorbeelden maken deze brochure rijker en inspirerend.

Deze brochure kwam tot stand door een samenwerking tussen GO! ouders, KOOGO en VCOV.

Er bestaat niet zoiets als 'de' moeilijk bereikbare ouder¹.

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom de ene ouder gemakkelijker de stap naar de school zet dan de andere ouder.

Of waarom de ene ouder een drempel ervaart waar de andere eerder een opstapje ziet. Iedere school is uniek: het schoolteam, de leerlingen en de ouders maken samen school.

Daarom is het belangrijk even stil te staan bij wie de 'moeilijk bereikbare' ouders zijn op jouw school en wat hen verhindert om aansluiting te vinden.

Iedereen moet de kans hebben om betrokken te zijn, maar niet iedereen hoeft het in eenzelfde mate of op eenzelfde manier te doen.

Hieronder belichten we mogelijke

drempels die maken dat ouders zich niet betrokken voelen bij de school en/of de ouderwerking.

De informatiedrempel

Het lijkt logisch, maar toch wordt vaak over het hoofd gezien dat ouders eerst en vooral op de hoogte moeten zijn van wat er allemaal op school gebeurt. Wat wordt er van hen verwacht? Hindernissen rond de bekendheid, leesbaarheid, verspreiding en begrijpelijkheid van de informatie kunnen ervoor zorgen dat sommige ouders minder gemakkelijk bereikt worden. Soms vormt de taal zelf een barrière. Evengoed kunnen de gebruikte communicatiemiddelen of het tijdstip waarop berichten worden verspreid moeilijkheden opleveren. Brieven, uitnodigingen, folders... zijn vaak opgesteld in een specifieke onderwijstaal die niet voor iedereen even duidelijk is. Soms staat er gewoonweg teveel of net onvoldoende informatie in een uitnodiging. Voor informatie via de digitale weg zijn ouders afhankelijk van een internetverbinding of wifi, goed werkende apparatuur, beheer van wachtwoorden...

Praktische drempels

Daarnaast moeten ouders heel wat praktische drempels overwinnen.

Denk maar aan tweeverdieners die pas lang na schooltijd thuishkomen, ouders wiens kinderen gebruik maken van leerlingenvervoer (bv. in het buitengewoon onderwijs)... maar ook ouders met een beperking, ouders die ziek zijn, ouders die

¹ Met 'ouders' bedoelen we alle personen die het ouderlijk gezag uitoefenen (ouders, voogden...) of die als opvoedingsverantwoordelijke de feitelijke bewaaring hebben over de minderjarige (bijv. grootouders, pleegouders, pleegvoogd, stiefouder, plusouder, opvoeder...).

een mantelzorgfunctie opnemen, ouders die in het buitenland verblijven omwille van hun werk, ouders met een functie in het leger... Ook slechte aansluitingen met het openbaar vervoer, een beperkt sociaal netwerk om de kinderen op te vangen... maken dat sommige ouders niet elke dag aan de schoolpoort staan of zich kunnen vrijmaken voor activiteiten die de school overdag organiseert.

Het zijn allemaal omstandigheden die maken dat de betrokkenheid bij de schoolloopbaan van hun kinderen een stuk minder zichtbaar is.

De financiële drempel

Aan veel activiteiten op school hangt een prijskaartje: een eetfestijn, een schoolfeest met spelletjeskramen, een kerstmarkt... Ze brengen school en ouders samen, maar een bijkomend doel is vaak het spijzen van de kas. Soms zijn er ook activiteiten waarbij ouders zelf iets moeten meebrengen. Of men gaat na een vergadering iets drinken... Daarnaast zijn de verplaatsing naar school, het voorzien van kinderopvang, verjaardagscadeautjes voor de volledige klas... ook niet kosteloos. Deze kleine beetjes kunnen al snel doorwegen op het budget. Soms zijn ouders niet in staat om aan alle verwachtingen te voldoen.

De culturele drempel

Ouders die in een kwetsbare situatie verkeren, zetten niet gemakkelijk de stap naar de school. Het eigen onderwijsverleden speelt onvermijdelijk een grote rol. Sommige ouders hebben weinig ervaring met ouderparticipatie: ze gingen in een ander land naar school en kennen ons onderwijssysteem niet. Of ze hadden zelf een negatieve schoolloopbaan waardoor de stap naar school nu wel heel groot is. Kortom, ze zijn weinig bekend met onze schoolpraktijk en nog minder met de ouderwerking daarin. Bepaalde ouders hebben geen lees- of luistercultuur maar wel een ontmoetings- en gesprekscultuur. Deze ouders leren meer van het leven op school door concrete activiteiten die vanuit de invalshoek 'elkaar ontmoeten' worden georganiseerd.

De sociale drempel

De angst om de gekende, veilige omgeving te verlaten, maakt de stap naar school groot. Ouders met een klein sociaal netwerk die het niet gewoon zijn om zomaar een praatje te slaan met een onbekende, weten vaak niet hoe zich te gedragen in nieuwe situaties en vermijden deze dan ook liever.

De psychologische drempel

Een laatste, niet te onderschatten, hindernis is de psychologische drempel. Zal ik niet teveel opvallen? Wat wordt er van mij verwacht? Ga ik wel kunnen voldoen aan de ver-

wachtingen? Wat als ik niemand versta, wat gaat de leerkracht dan wel denken? Ga ik mij even slecht voelen als vroeger op school? Dergelijke percepties zijn niet gemakkelijk te herkennen of te doorbreken, maar het is belangrijk je hier bewust van te zijn.

Het meisje dat tussen twee culturen is opgegroeid

Een Marokkaans meisje liep school in een basisschool. Ze vond het er zelf heel fijn. Het zijn haar mooiste herinneringen. Maar er zijn ook nadelen: gezien het godsdienst- en cultuurverschil was het niet altijd gemakkelijk.

Zo had de school sneeuwklassen georganiseerd. Het meisje was heel blij dat ze met de klasgenoten naar Zwitserland kon. Een leuk einde van de basisschool! Maar zo gemakkelijk was het niet: ze mocht immers niet mee van thuis omdat er een mix was tussen jongens en meisjes.

Enorm teleurgesteld vroeg het meisje zich af waarom zij niet mee mocht en de anderen wel. Ik ben toch ook een kind of misschien hoor ik er gewoon niet bij? Ben ik nu zo anders?, vroeg ze zich af. Niemand was er om haar duidelijk te maken waarom het niet kon. Tot een leerkracht haar vroeg of ze graag mee zou gaan... De leerkracht beloofde haar best te doen. Het meisje had ondersteuning, bloeide van blijdschap en fleurde op.

De leerkracht heeft met iemand van de familie gesproken en uiteindelijk waren ze overtuigd. Maar aangezien het meisje niet van in het begin gespaard had, zat ze achter met de betaling van de reis. Ze was de jongste in het gezin en haar ouders hadden het niet gemakkelijk om dit in één keer te kunnen betalen.

Maar uiteindelijk kon ze toch mee op sneeuwklassen! Op weg naar Zwitserland met klasgenoten die een verschillende cultuurachtergrond hebben, leuk hé!

Laat kinderen uit andere culturen en godsdiensten zich ontplooiën. Dat brengt alleen maar kennis op en zo leer je ook samenleven. Dit zegt nu dat meisje dat toen met heel veel frustraties zat!

(getuigenis van Samira, studente ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting)

EEN OPEN HOUDING

Om te weten waar ouders tegenaan lopen en om deze drempels zoveel mogelijk weg te werken, is het zinvol om de achtergronden van de leerlingen en hun ouders echt te leren kennen. De ouderwerking heeft er ook baat bij om zicht te hebben op de leefwereld van ouders.

Een ouderwerking moet alle ouders op school vertegenwoordigen. Niet iedere ouder kan of wil echter deelnemen. Voor een breed gedragen inspraak is het belangrijk dat de ouderwerking een weerspiegeling is van het ouderpubliek en dus zoveel mogelijk drempels wegwerkt.

Missing link

De missing link gaat over een wederzijds niet kennen van elkaars leefwereld, elkaars gevoelens en verwachtingen, elkaars waarden en normen, elkaars denkpatronen en oplossingsstrategieën, elkaars evidenties enz. De missing link gaat evenzeer over het zich er niet van bewust zijn dat men al die aspecten van elkaars leefwereld niet kent.

Wederzijds respect

Warme, succesvolle contacten met ouders staan of vallen met de houding van de gesprekspartners. Schoolteams geven het beste van zichzelf om kwaliteitsvol onderwijs te garanderen. Ouderwerkingen willen het beste voor de school. Maar soms liggen de leefwerelden van ouders en leerkrachten of van ouders onderling ver uit elkaar. Respect, voor elkaars cultuur en achtergrond, zorgt op termijn voor een sfeer van wederzijds vertrouwen en verbondenheid. Het is belangrijk om aan de ouders te laten voelen dat je elkaar wil ontmoeten en elkaar wil leren kennen: *“Ik kan iets van jou leren en jij van mij.”*

“Na 10 jaar ‘Mama Mundi’- werking is er een sfeer van vertrouwen, van vriendschap, van elkaar aanspreken. Wat zorgt voor de goede sfeer is het wederzijdse respect, de open communicatie, het feit dat iedereen altijd welkom is en warm wordt onthaald.”

Ann Van Hooste, Mama Mundi Kessel-Lo

Een ruimere kijk

Wijk in de kijker

Sommige scholen investeren in de vorming van hun personeel door hen te laten kennismaken met de wijken² van waaruit de leerlingen naar school komen. Kent een leraar voldoende het leven op een sociale woonwijk? Wat doen buurthuizen in een stadswijk?

Ook ouders kunnen hierbij betrokken worden. Zij kunnen de ene keer de leerkrachten rondleiden in de buurt; de andere keer kunnen de rollen omgekeerd worden. Een buurtwandeling kan een fijn, informeel vergadermoment zijn. Tijdens het wandelen praten leerkrachten en ouders met elkaar. Misschien leidt het wel tot nieuwe initiatieven en samenwerkingen?

Armoede van binnenuit bekeken

Heb je al eens gedacht aan een getuigenis van een ervaringsdeskundige in de armoede³? Zo'n getuigenis opent de ogen voor een wereld die het onderwijzend personeel en ouders vaak onbekend is. Op deze manier worden vooroordelen in kaart gebracht en wordt wederzijds begrip gestimuleerd.

² <http://www.koogo.be/aan-de-slag/praktijkvoorbeelden/trots-op-onze-buurtwandeling>

³ <http://www.tao-armoede.be/?block=1>

In mijn voetsporen

Achteraan deze brochure kan je 'In mijn voetsporen' terugvinden. Deze oefening laat je kennismaken met je eigen referentiekader van waaruit jij de wereld bekijkt, maar ook met maatschappelijk aanvaarde denkbeelden van waaruit we mensen beoordelen. 'In mijn voetsporen' leert welke verschillen en gelijkenissen we hebben met 'de anderen'. Deze oefening kan je maken binnen het schoolteam of binnen de ouderwerking, maar echt interessant wordt het wanneer je deze groepen mengt.

Meer weten over leven in armoede?

- Project 'Valies, over het belang van vriendschap en jezelf zijn'
- Netwerk tegen Armoede
- 'Volk' geschreven door Marjorie Blomme en Tom Naegels
- 'Ik ben die oorbel van 2 euro'. Kortverhalen over leven in armoede.

EEN WARM ONTHAAL

De indruk die het eerste contact tussen ouders en school nalaat, zet vaak de toon voor het verdere verloop van de contacten. Wanneer ouders goed onthaald worden, voelen ze zich sneller thuis op school en zal je hen daarna ook gemakkelijker kunnen bereiken.

Wat zeggen ouders over onthaal?

De ouderkoepels GO! ouders, KOOGO en VCOV deden in 2011 onderzoek naar het 'onthaalbeleid op school'⁴. Hiervoor werden verschillende focusgroepen georganiseerd. Uit de gesprekken met ouders bleek dat het geheim van een goed onthaal in kleine dingen schuilt: een vriendelijk telefoontje, de vraag hoe het gaat, de open deur, goede bewegwijzering, een kop koffie tijdens het wachten, informele contacten... Een enthousiast en oudervriendelijk schoolteam krijgt van ouders alle respect.

De basis waarop je een goed onthaal uitbouwt, bestaat uit een respectvolle houding, een enthousiaste en geïnteresseerde instelling, de persoonlijke aanpak en de participatieve ingesteldheid van de leden van het schoolteam.

Een goed contact met de ouders opent ruimere perspectieven voor een vruchtbare samenwerking. Als de school goede contacten onderhoudt in 'goede tijden', is het makkelijker om ouders te betrekken bij het zoeken naar oplossingen in 'slechtere tijden'.

Uit de bevraging blijkt verder dat **de rol van de directie** heel belangrijk is. Vanuit een warme relatie kan hij of zij ouders aanspreken op hun kracht, interesses en talenten. Het is belangrijk dat nieuwe initiatieven, voorbereidingen van beslissingen... kunnen rekenen op de steun en de gedragenheid van de ouders.

De rol van de directeur is cruciaal voor het betrekken van 'moeilijk bereikbare ouders'.

Tot slot mogen we **de secretariaten** niet vergeten. Zij zijn het kloppend hart van een school. Ouders verlangen en appreciëren een vlotte, professionele en vriendelijke bediening. Ouderbetrokkenheid krijgt duidelijk meer kansen als ouders met de deskundige hulp van de administratie hun weg vinden in het kluwen van de onderwijs-

⁴ <http://www.ouderbetrokkenheid.be/sites/default/files/pdf/onthaalbeleid.pdf>

administratie: schoolattesten, studietoelagen, schoolrekeningen, attestering van afwezigheden...

Een respectvolle houding, een enthousiasmerende instelling, een persoonlijke aanpak en een participatieve ingesteldheid vormen de krachtlijnen van een goed onthaalbeleid.

De OKAN klas van SB De Droomballon in Sint-Niklaas

Leerkracht zijn in een OKAN-klas (OnthaalKlas voor Anderstalige Nieuwkomers) is meer dan lesgeven alleen. Zorgen voor een warme opvang van de ouders hoort er ook bij. Kennis hebben van andere culturen en talen helpt om goede contacten te leggen met de ouders. In de OKAN-klas zitten kinderen die met hun gezin uit het thuisland gevlucht zijn, adoptiekinderen, kinderen via inburgeringstrajecten en kinderen uit families zonder papieren. De ouders van de OKAN-klas worden graag betrokken bij het schoolleven. Ze maken bv. gebakjes voor het schoolfeest. Vooral de kinderen vinden het superleuk om samen met hun ouders naar een schoolse activiteit te komen. Als er een kind verjaart, wordt dit uitgebreid gevierd in de klas, met de ouders erbij.

GO! basisschool De Linde start het schooljaar in de vakantie

Basisschool De Linde in Bornem organiseerde op zondag 29 augustus een heuse aftrap van het nieuwe schooljaar. De school werd voor de gelegenheid in een feestelijk kleedje gestopt. Leerlingen en ouders konden eerst volksspelen komen spelen. Daarna was er een groot spel waar de kinderen en hun ouders konden kennismaken met de leerkrachten, de buschauffeurs, de directie, de secretariaatsmedewerkers enz. De fijne namiddag werd afgesloten met een drankje voor iedereen. Basisschool De Linde zorgt zo elk jaar voor een originele start van het schooljaar. Goed begonnen is namelijk half gewonnen en dat geldt zowel voor het eerste contact met de kinderen als voor het eerste onthaal van de ouders!

Onthaal op school

Een goed onthaal is niet enkel een taak voor de school. De ouders en de ouderwerking kunnen ook hun steentje bijdragen. Zo kunnen de ouders die de school al iets beter kennen het onthaal van de nieuwe ouders verzorgen.

De ouderraad van Sint-Pieterscollege in Jette helpt op de wen-dag.

Op de eerste schooldag mogen de ouders op school blijven om te 'wennen'. Op die manier kunnen ze de school en de leerkrachten leren kennen. De ouders verzorgen de catering.

Op 19 juni om 8:40 uur organiseert de moedergroep een brunch voor moeders.

Alle mama's welkom

Brunch

St. Pietersschool
Grote Nieuwedijkstraat 58
2800 Mechelen

Als iedereen iets klein meeneemt is er zeker genoeg voor iedereen.

De ouderraad van VBS Groenveld in Heverlee pimpt inkomhal

De ouderraad heeft de inkomhal van de school in frisse kleuren geveerd. De hal kreeg ook een oudervriendelijke inrichting: bank voor wachtende ouders, infoborden van de ouderraad en van de school, foto's...

De ouderwerking van BSGO! Klimop Gistel ontvangt de ouders bij de start van de bosklassen

Als de kinderen van basisschool Klimop Gistel vertrekken op bosklassen, zorgt de ouderwerking voor het onthaal van de ouders met een drankje. Het moment waarop de ouders de kinderen naar de school brengen voor het vertrek is voor sommige ouders en kinderen wat onwennig. Sommigen kijken met aarzeling de bosklassen tegemoet. Een drankje en een warm onthaal van andere ouders kan dan al wat helpen. Als ouderwerking is het bovendien een mooie kans om ook eens andere ouders aan te spreken en te leren kennen.

Inschrijfteams in het secundair onderwijs in een leerling- en oudervriendelijke omgeving

Een professioneel gevormd team van leraren stelt zich niet alleen gastvrij op, maar is ook goed op de hoogte van al de studiemogelijkheden op de school en daarbuiten. Ouders en leerlingen voelen zich gastvrij onthaald in een uitnodigende omgeving en krijgen professioneel advies. Ouders die de school al kennen begeleiden groepen met nieuwe ouders tijdens de opendeurdag of inschrijfmomenten.

Het infobord van de ouderwerkgroep SB Het Palet in Antwerpen

De ouderwerkgroep van SB Het Palet zorgt voor een duidelijke en visuele communicatie over hun activiteiten naar alle ouders. Zij houden dit bord actueel en passen het aan naargelang het moment van het schooljaar.

Ouders onthalen in de ouderwerking

Als ouderwerking kan je nieuwe ouders warm onthalen tijdens hun eerste vergadering. Besteed voldoende tijd aan de kennismaking. En geef uitleg over de ouderwerking: structuur, huishoudelijk reglement, jaarlijkse activiteiten, wie doet wat...

De oudervereniging van Freinetschool Het Avontuur houdt een startreceptie

In Freinetschool Het Avontuur is de eerste bijeenkomst van de oudervereniging, het Avontuur, geen gewone vergadering, maar een echte receptie. De startreceptie is laagdrempeliger dan een vergadering en lokt veel ouders. Die krijgen dan zicht op de verschillende werkgroepen en kunnen zo hun voorkeur vinden. De nadruk ligt minder op wat van ouders in het oudercomité verwacht wordt, maar meer op het elkaar ontmoeten en beter leren kennen.

Sommige ouderwerkingen stellen een ‘verantwoordelijke ledenwerving’ / peter of meter aan. Die zorgt ervoor dat nieuwe ouders in de ouderwerking zich op hun gemak voelen, geeft hen extra uitleg, maakt een praatje met hen als ze alleen staan.

Zorg ervoor dat nieuwe ouders er niet ‘verweesd’ bij zitten op de vergadering van de ouderraad.

Deze verantwoordelijke coördineert de ‘helpende handen’, de ouders die zich hebben opgegeven om een handje toe te steken op school. Zij komen meestal niet naar de vergaderingen. De

verantwoordelijke ledenwerving contacteert hen als er hulp nodig is en zorgt ervoor dat de helpers duidelijk weten wanneer ze moeten komen en wat ze moeten doen. Zij/hij zorgt ervoor dat de ouders bedankt worden voor hun hulp en zorgt voor een kaartje bij bv. een geboorte, ziekte...

ZOVEEL MOGELIJKHEDEN OM OUDERS TE BEREIKEN

Het is moeilijk om alle ouders op eenzelfde moment te bereiken. Persoonlijke omstandigheden en de gezins- en werksituatie laten dit niet altijd toe. Denk er aan om ouders tijdig uit te nodigen zodat ze zich kunnen vrijmaken. Sta stil bij het vastleggen van deze oudermomenten. Bekijk ze in functie van de mogelijkheden van de ouders en bespreek dit met hen. Breng het profiel van de ouders op school in kaart. Kijk welke ouders uit de boot vallen door enkel 's avonds te vergaderen of door activiteiten overdag te plannen. Is er nood aan kinderopvang of vervoer? Maak dit bespreekbaar en kijk welke veranderingen een grote groep ouders tegemoet komen.

Infomomenten

Infomomenten vinden vaak plaats aan het begin van het schooljaar, maar heel wat momenten in het schooljaar bieden kansen om ouders uit te nodigen.

Een **opendeurdag** in het voorgaande schooljaar is fijn voor de ouders waarvan de kinderen al op school zitten, maar nog meer voor nieuwe ouders die de school leren kennen. Dit is vaak al een kans om een goede eerste indruk na te laten. De **overgangen naar lager, secundair en hoger onderwijs** bieden de kans om ouders uit te nodigen. Naast de nodige algemene informatie over het schoolleven, horen ouders hier ook graag bij wie ze terecht kunnen voor individueel advies.

Doorheen het schooljaar kunnen **openklasdagen** ouders inzicht geven in wat er allemaal in de klas gebeurt. Niet alle kinderen vertellen thuis over hun schooldag. Een openklasdag is hét moment voor ouders om kennis te maken met het dagelijks leven in de klas van hun kind.

Ouders en leerlingen volgen samen les in Atheneum Hoboken

Als de kinderen van basisschool Klimop Gistel vertrekken op bosklassen, zorgt de ouderwerking voor het onthaal van de ouders met een drankje. Het moment waarop de ouders de kinderen naar de school brengen voor het vertrek is voor sommige ouders en kinderen wat onwennig. Sommigen kijken met aarzeling de bosklassen tegemoet. Een drankje en een warm onthaal van andere ouders kan dan al wat helpen. Als ouderwerking is het bovendien een mooie kans om ook eens andere ouders aan te spreken en te leren kennen.

Toonmomenten voor ouders zoals bv. de voorstelling van de geïntegreerde proef (GIP), een minionderneming, binnenkijken in een praktijklokaal... bieden leerlingen de kans om met hun vaardigheden uit te pakken.

Talentschool Turnhout organiseert een herstelmarkt voor ouders op school

In de Talentschool Turnhout werd tijdens de opendeurdag een herstelmarkt op school georganiseerd. De ouders en sympathisanten uit de buurt konden tijdens de opendeurdag kapotte toestellen binnenbrengen. De studenten van de verschillende afdelingen van het TSO en BSO trachtten deze te herstellen. Het was een goede gelegenheid om de ouders (en sympathisanten) de school van binnenuit te laten zien en de mogelijkheden van de verschillende studierichtingen in de kijker te plaatsen.

Oudercontacten

Een oudercontact is de uitgelezen kans voor een gestructureerd gesprek tussen leerkracht en ouders. Het wordt pas echt interessant wanneer er naast de werkpunten ook ruimte is voor wat goed loopt. Naast 'punten' horen ouders graag iets over het welbevinden en de talenten van hun kind. Ouders haken soms af uit angst voor de 'slecht nieuwsboodschappen'. Wanneer ouders de kans krijgen om zelf onderwerpen aan te brengen, gaan ze vaker met een tevreden gevoel naar buiten. Om dit in goede banen te leiden, kan je aan ouders vragen om het oudercontact kort voor te bereiden.

Basisschool De Schakel ontwikkelt een fiche voor eerste oudercontact met anderstalige ouders

Oudercontacten, infomomenten, inschrijfgesprekken... zijn niet altijd evident als de ouders slechts enkele woordjes Nederlands spreken. Basisschool De Schakel ontwikkelde voor het eerste oudercontact daarom een fiche met pictogrammen die door de ouders kan ingevuld worden. Dit heeft verschillende voordelen. Ten eerste is het uiteraard een handig hulpmiddel voor situaties waarin het communiceren niet evident is door taalbarrières. De pictogrammen zijn laagdrempelig en universeel, zonder kinderachtig te zijn. Ten tweede erkent deze manier van werken de ouders in de expertise die ze hebben met betrekking tot hun kind. De leerkrachten geven er mee aan dat ze de kennis en betrokkenheid van de ouders wensen en nodig hebben om het kind goed te kunnen begeleiden. Het derde voordeel is dat de ouders deze fiche vooraf kunnen meekrijgen zodat ze er thuis even over kunnen nadenken. Dit maakt het gesprek zelf voor ouders eenvoudiger en minder bedreigend. Tot slot heeft deze fiche als voordeel dat ook de thuissituatie bevroegd wordt. De leerkrachten tonen hiermee dat ze graag op de hoogte zijn van de thuissituatie om hierop te kunnen inspelen. De vraagjes geven ouders inspiratie over hoe ze thuis rond ouderbetrokkenheid kunnen werken.

Basisschool de Schakel

school GO!

INFORMIE OUDERGESPRIK KENNISMAKINGSRAPPORT

Naam: _____ Klas: _____

Volgende mensen zijn aanwezig op het oudergesprek:

leerling

mama/papa

1. Interesses en talenten

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Om de avond van een oudercontact vlot te laten verlopen, worden de gesprekken vaak om de 10 minuten ingepland. Meestal is dit voldoende, maar soms hebben ouders of leerkrachten nood aan een opvolgesprek of een persoonlijk gesprek om wat dieper op sommige zaken in te gaan. Deze gesprekken kunnen op vraag van de school, maar evengoed op vraag van de ouders georganiseerd worden.

Structureel ingebouwde persoonlijke gesprekken in de Brede School Overvecht Nederland

KOM-gesprekken zijn gesprekken tussen Kind-Ouder-Medewerker. Elke leerling voert bij het begin van het schooljaar een gesprek met de groepsleerkracht. Dit gesprek bereiden ouders met hun kind voor aan de hand van een vragenlijst. In het gesprek komen verschillende elementen aan bod: wat kinderen leuk vinden, wat ze minder leuk vinden, waar ze aan willen werken in het jaar, welke talenten ze willen ontwikkelen... Met de ouders wordt nagegaan hoe ze op de hoogte gehouden willen worden van het leren van het kind: willen ze regelmatig op de hoogte gehouden worden, bijvoorbeeld omdat hun kind heel wat zorg nodig heeft, of zijn de tienminutengesprekjes voldoende. Met de leerkracht wordt afgesproken op welk moment en hoe ze tijdens het jaar overleggen.

Informele contacten en laagdrempelige activiteiten

Informele momenten verhogen de kans dat leraren, leden van de ouderwerking en ouders elkaar als persoon leren kennen. Zo ontstaat er een vertrouwensband. Deze vormt de basis waarop ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie kunnen groeien.

Ouders geven in onderzoek⁵ aan dat ze zich meer betrokken voelen bij het schoolleven als ze tijdens contactmomenten rechtstreeks aangesproken worden door iemand van het schoolteam. Om allerlei redenen zetten zij moeilijker de eerste stap voor een gesprek: verschil in cultuur, schaamte, ontzag, onbekendheid met de onderwijs-wereld...

Het gaat over kleine dingen: een glimlach, even aandacht geven, een babbeltje slaan de schoolpoort ...

Scholen zijn goed bezig wanneer ouders de school van hun kind ook als hun school ervaren. Hét recept hiervoor bestaat niet. Een oudervriendelijke school is immers de optelsom van een goed onthaalbeleid, een professioneel schoolbeleid en een warm en professioneel team.

⁵ <http://www.ouderbetrokkenheid.be/sites/default/files/pdf/onthaalbeleid.pdf>

Laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten nodigen uit tot informeel contact, babbeltjes, en mogelijkheden om elkaar en elkaars cultuur te leren kennen.

Laagdrempelige activiteiten die een aangename, warme sfeer op school creëren waarin leerlingen en hun ouders zich veilig en thuis voelen, zorgen voor een vlotte omgang. Die goede band met ouders maakt het gemakkelijker om later eventueel moeilijke boodschappen te brengen en te bespreken.

Bientocht voor ouders in Dames van Maria Humaniora Aalst

Jaarlijks wordt in oktober een bientocht georganiseerd door de ouderraad van Dames van Maria Humaniora in Aalst. Ouders en schoolteam ontmoeten elkaar in een andere sfeer en omgeving dan de schoolgebouwen. Deze activiteit is laagdrempelig en ze sluit aan bij de lokale traditie. De prijzen zijn democratisch zodat alle gezinnen kunnen deelnemen

Een multiculturele basisschool in Laken ontvangt haar ouders in een ouderkamer

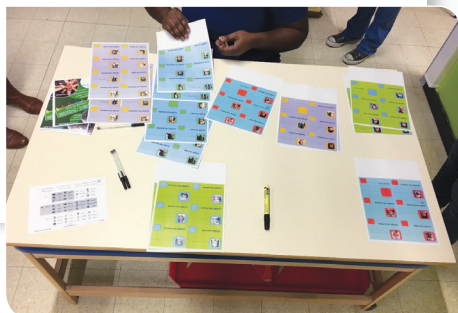
Een school in Laken richtte enkele jaren geleden samen met de ouders een ouderkamer in. In het schoolgebouw werd een lokaal opgefleurd. Tafels, stoelen, een infobord en een aanrecht om koffie en thee te zetten maken dat ouders zich welkom voelen. De ouderkamer werd feestelijk geopend met hapjes en drankjes.

In de ouderkamer kunnen allerlei activiteiten doorgaan: oudervergaderingen, koffiemomenten, infosessies of groepsgesprekken Nederlands voor ouders. Woensdag is het fruitdag en dan zijn er telkens een aantal mama's in de ouderkamer om fruit te schillen.

Ouders krijgen letterlijk en figuurlijk een plaats in deze school. Hierdoor voelen ouders zich meer betrokken en gerespecteerd.

Een koffiemoment in de kleuterklassen van de vrije basisschool De Ham in Mechelen

De ouderraad van VBS De Ham organiseerde, samen met de kleuterjuffen, een koffiemoment op woensdagvoormiddag. Op deze manier wensten ze de anderstalige ouders op een laagdrempelige manier te betrekken bij de klas van hun kind. Tegelijkertijd was het koffiemoment een informele oefenkans voor de ouders die nog niet zo goed Nederlands spraken. De koffiemomenten werden aangekondigd aan de hand van een affiche op de klasdeur. Ouders konden zich daar op inschrijven. Ter voorbereiding versierden de kinderen koffietassen die ze thuis aan hun ouders gaven om hen uit te nodigen voor het koffiemoment. Elke ouder kreeg een sticker met de foto en naam van hun eigen kind. Zo leerden de ouders elkaar kennen aan de hand van de vriendjes van hun kind.

Formele momenten aangrijpen

Informele ontmoetingsmomenten tussen ouders en schoolteam zijn vaak niet zo evident, zeker niet in het secundair onderwijs. Ouders komen niet meer tot aan de schoolpoort en de afstand tussen de woonplaats en de school is groter. In het secundair onderwijs zal je de formele momenten (opendeurdagen, oudercontacten, infoavond...) moeten benutten om informele contacten te leggen. Die momenten kan je aangrijpen om ouders te verwelkomen met een drankje en een informele babbel te slaan.

Het oudercomité van Middenschool Genk gooit koffie in de strijd om ouders samen te brengen

Een hapje en een drankje tijdens het oudercontact, leek de ideale manier om het oudercomité opnieuw in de schijnwerpers te plaatsen en ouders elkaar te laten ontmoeten. Want als een oudercomité ergens om draait, is het toch wel om ouders samen te brengen. Daarnaast is het een kleinschalig initiatief dat gemakkelijk kan gedragen worden door een kleiner oudercomité zonder dat het schoolteam hoeft in te springen. Al heb je wel steeds een contactpersoon binnen het schoolteam nodig. Het is belangrijk om met elkaar te blijven praten en een meerwaarde voor alle partijen te zoeken. Via de babbelbar verbeteren de contacten tussen schoolteam en oudercomité. Het schoolteam kan de positieve effecten van het oudercomité rechtstreeks zien en leerkrachten komen sneller eens een praatje slaan als ze even geen afspraak hebben met een ouder.

Een thematische restaurantdag, waar de leerlingen verantwoordelijk zijn voor de keuken, biedt heel wat potentieel. Ouders zijn niet alleen trots op wat zoon- of dochterlief bereide, ze kijken en luisteren graag naar de achtergrond van waaruit dit initiatief ontstond. Tegelijk is zo'n dag- of avondactiviteit een gelegenheid voor de leraren en de directie om een gemoedelijke babbel te doen met ouders.

Wat denk je van een oudercontact terwijl zoon- of dochterlief in een smeerpit onder een auto staat te werken? Of een infomoment waar de leerlingen voor het onthaal zorgen? Jassen aannemen, drankje aanbieden, de weg wijzen, de inleiding verzorgen...

Ouders lezen voor op De Grote Voorleesdag in VTI Aalst

In 2017 organiseerde de OKAN-afdeling van VTI Aalst voor de eerste keer een voorleesdag voor de leerlingen. OKAN zijn de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers. Voor hen is het uiterst belangrijk om zo vlug en zo goed mogelijk Nederlands te leren.

Tijdens de Grote Voorleesdag kwamen de ouders voorlezen in de klas van hun kind. Ze lazen volksverhalen voor uit hun land van oorsprong. De ouders van het oudercomité droegen hier ook hun steentje bij. Niet enkel mama's maar ook papa's en opa's kwamen voorlezen.

De leerlingen reageerden heel enthousiast door zelf aan de slag te gaan. Ze vertelden spontaan verhalen uit hun eigen cultuur. Ze kregen ook meer zin om Nederlandse boeken te lezen.

DE SCHAKEL TUSSEN OUDERS EN SCHOOL: BRUGFIGUREN EN KLASOUDERS

Brugfiguren hebben als vertrouwenspersoon van de ouders een positieve invloed op de relatie ouders - school, zowel binnen als buiten de school.

Binnen de school kan de leerlingenbegeleider, de zorgjuf of een medewerker van het CLB de rol van brugfiguur opnemen.

Buiten de school kan men hulp zoeken bij buurtwerkers, verenigingen van personen met een migratieachtergrond, de integratiedienst of verenigingen waar armen het woord nemen om met 'moeilijk bereikbare' ouders te communiceren en hen te betrekken bij de school. Sommige steden en gemeenten nemen hier ook een rol op. Brugfiguren hebben een degelijke kennis van de culturele achtergrond en de maatschappelijke problemen van de doelgroep. Een brugfiguur stimuleert de ouders om meer deel te nemen aan activiteiten op school.

Klasouders zorgen ervoor dat de afstand tussen de school en de groep ouders kleiner wordt. Ze stimuleren de betrokkenheid van andere ouders door hen aan te spreken aan de schoolpoort of eens langs te gaan voor een gesprek. Door regelmatig met de (klas-) leerkracht te overleggen kunnen de klasouders voor de leerkrachten een klankbord vormen en een hulp betekenen.

De klasouders vormen een soort brug tussen de ouders van een klas en de leerkrachten en directie.

Hun rol en takenpakket

worden in elke school anders ingevuld.

Klasouders zijn één of, bij voorkeur, twee ouders per klas die een extra actieve rol vervullen in de communicatie en de samenwerking tussen het schoolteam en de ouders.

“Onze ouderraad zoekt twee klasouders per klas, met een diversiteit qua etnische afkomst en geslacht. Dit zorgt voor een groter draagvlak van de ouderraad. Door deze diversiteit binnen de klasouders, worden zowel mama's als papa's betrokken en ook ouders met een verschillende achtergrond en origine. Om veel ouders te bereiken, hebben duo-klasouders best verschillende netwerken en een aanvullende communicatiestijl.”

klasouder VBS St Albert, Sint-Jans-Molenbeek

Klasouders⁶ zijn geen doorgeefluik. Zij zijn ook niet als enige verantwoordelijk voor de communicatie met de leerkracht. Het is niet de bedoeling dat klasouders een klachtenbank zijn of gaan bemiddelen bij conflicten. De klasouder vervangt de communicatie tussen ouders en leerkracht niet.

COMMUNICEREN

Als je een zo ruim mogelijke groep ouders wil bereiken, moet je alle mogelijke middelen gebruiken om ouders aan te spreken en uit te nodigen. Denk bij het verspreiden van informatie dus niet enkel aan de boodschap, maar neem ook de structuur van de tekst en de manier waarop deze verspreid wordt onder de loep. Aarzel niet om de boodschap nog eens te herhalen of mondeling mee te geven.

Herhalen is de boodschap

Ouders zijn een divers publiek. Sommige ouders lezen alle brieven nauwgezet, andere communiceren liever digitaal. Dikwijls is een persoonlijk contact nodig om informatie te geven of samen met ouders naar oplossingen te zoeken voor problemen.

Herhalen is de boodschap! Denk niet te vlug: “We hebben dit per brief meegedeeld, ze zullen het nu wel weten.”

Gebruik niet één, maar **zoveel mogelijk communicatiekanalen** om ouders te bereiken: brief, flyer, email, infobord aan schoolpoort, affiches, website (met ouderforum), elektronisch communicatie- en leerplatform (Smartschool, Gimme...),

sociale media, aanspreken, schoolpoortcontacten, gsm/sms, klasouders, ombudsouder, lokale pers, schoolblog, huisbezoek...

“Bij het begin van het schooljaar krijgt elk kind een uitnodiging voor de eerste bijeenkomst van Mama Mundi in de boekentas. Mama’s die al eerder naar Mama Mundi kwamen, maken ook andere mama’s warm voor dit initiatief. Doorheen de jaren is er een mailinglijst aangelegd, waar ondertussen 64 mailadressen in staan. Voor elke activiteit wordt een uitnodiging per mail gemaakt. De uitnodiging wordt ook opgehangen aan het infobord van de school. Er worden ook papieren uitnodigingen verspreid aan de schoolpoort. Zowel Vlaamse mama’s als mama’s met een migratieachtergrond nodigen elkaar uit. Op de infoavond bij het begin van het schooljaar, worden alle werkgroepen van de ouderraad aan de ouders voorgesteld, waaronder Mama Mundi.” - Ann Van Hooste, Mama Mundi Kessel-Lo

⁶ <http://www.go-ouders.be/klasouders>
<https://www.vcov.be/ouderinfotheek/Aanbod/brochure-klasouders-bao>

Online communicatie

Drukbezette ouders hebben minder kans op informele contacten op school. Je ziet hen niet aan de schoolpoort en ze zijn vaak afwezig op ouderactiviteiten.

Je kan hen wel 'digitaal' betrekken bij wat er op school gebeurt: denk aan een klasblog, facebook of de schoolwebsite. Foto's worden altijd erg gewaardeerd. Voor ouders die het Nederlands nog niet zo goed beheersen kan een foto veel duidelijk maken.

In het begin van het schooljaar kan je aan de ouders vragen hoe ze het liefst gecontacteerd worden: via e-mail, sms, telefonisch, briefje... Een nota in de agenda kan voldoende zijn, maar vaak is toch meer duiding nodig via persoonlijk contact.

De dynamische website van Sint-Jansbasisschool in Knokke-Heist

Een toegankelijke, aantrekkelijke website werkt drempelverlagend. Ouders worden betrokken bij het schoolgebeuren via de website. De directeur merkt op dat ouders regelmatig de foto's op de schoolwebsite bekijken en thuis praten over de klasactiviteiten. Ouders nemen sneller contact op met de school bij vragen, bemerkingen of problemen wanneer dit via de website kan.

Via diverse rubrieken informeert en communiceert de school met haar ouders:

- Nieuwsberichten op de homepage
- Schoolkalender met data van alle klas- en schoolactiviteiten
- 'Mijn gedacht' is een online blog waar leerlingen en ouders berichten kunnen posten.
- De publiekstreckers van de website zijn de fotoalbums. (Groot)ouders surfen regelmatig naar de website om te zien wat er leeft in de klas. De leerkrachten nemen bij elke klasactiviteit foto's.
- Ouder- en schoolraad hebben hun eigen rubriek.

De facebookgroep van VBS De Kleine Bond in Val-Me

Niet alle ouders komen regelmatig aan de schoolpoort. Vele kinderen worden opgehaald door grootouders, blijven in de naschoolse opvang of rijden met andere ouders mee. Afspraken maken over bv. een afscheidscadeautje voor de juf op het einde van het schooljaar, is niet evident. Daarom nam een mama het initiatief om een facebookgroep op te richten voor de klas. Hierdoor zijn alle ouders op de hoogte van hetgeen ze anders aan de schoolpoort zouden vernemen. Er wordt vervoer geregeld voor schooluitstappen, verloren voorwerpen worden gepost, foto's uitgewisseld... De leerkracht is geen lid van de facebookgroep. Het is immers niet de bedoeling dat facebook de individuele communicatie tussen ouder en leerkracht vervangt.

In Europaschool Genk heeft elke klas een klasblog voor ouders

In Europaschool Genk houdt elke leerkracht een klasblog bij. Van elke klas moet er minstens één keer per maand een nieuwe post verschijnen op de klasblog. Vaak zijn dat vooral foto's van een leuke uitstap, een project in de klas of een knutselwerk dat de kinderen gemaakt hebben. De ouders worden aan het begin van het schooljaar hierover geïnformeerd en wanneer ze een nieuwe blogpost maken, laten leerkrachten dit ook via de kinderen, een briefje of aan de schoolpoort aan de ouders weten. Waar het voor de leerkrachten de eerste keer nog een uur duurde om een blogpost te maken, staan de foto's tegenwoordig erg snel online. De leerkrachten doen er niet langer dan een kwartier over, en dat één keer per maand. Daarvoor krijgen ze veel leuke reacties van ouders en kinderen terug. In de hogere jaren in het basisonderwijs zijn het de leerlingen zelf die aan de slag gaan op de klasblog. Zo wordt ouderbetrokkenheid verhoogt en worden er leerplandoelstellingen behaald.

De digitale school – Basisschool Onze-Lieve-Vrouw in Kruike

De school en de oudervereniging communiceren digitaal met de ouders. Hiervoor gebruikt men 'Gimme'. Gimme is een software-systeem dat de informatie van de scholen, ouderverenigingen en clubs van een gemeente verzamelt, sorteert en op een prikbord zet. Op die manier ontvangen de ouders enkel die mails die ze zelf wensen. Via het Gimme-prikbord hebben de ouders altijd een overzicht van de activiteiten van hun kinderen bij de hand.

Huisbezoeken

Als je de ouders niet kan bereiken via brief, e-mail, telefonisch of op het oudercontact, kan een huisbezoek een oplossing bieden. Ga eerst na bij de ouders of een huisbezoek gewenst is. Dit is heel individueel. Sommige ouders zullen weigeren. Andere zijn blij om de leerkracht hun leefwereld te tonen. Een huisbezoek kan een succes worden wanneer je voldoende tijd uittrekt voor het gesprek. Begin het gesprek met wat goed gaat en probeer zo het vertrouwen te winnen. Ga op voorhand na of een tolk al dan niet aangewezen is.

Schoolpoortcontacten

Voor kwetsbare ouders is het belangrijk dat leerkrachten en directie bereikbaar zijn, maar de stap naar het klaslokaal of het bureau van de directeur is soms gewoon te groot. Een directeur die 's morgens aan de schoolpoort de ouders welkom heet, nodigt de ouders uit om vragen te stellen en hun bekommernissen te delen. Sommige ouders durven de eerste stap niet te zetten. Wanneer je hen op een genuëdelijke manier aanspreekt, lukt het meestal wel om hen over de drempel te helpen. Weet dat wanneer je hier als school in investeert, je investeert in het welbevinden van de kinderen, de ouders en het schoolteam!

“Ik ben vooral in de ochtend in mijn klas iets vroeger dan voorzien. Ouders komen rustig binnen met hun kind(eren). Ik hoef niet iedere dag iets te bespreken maar mijn deur staat open. Mijn ouders zijn het gewoon om op dit moment iets te vragen. Dit kan in functie zijn van hun kind of een administratieve vraag: buskaart, kansenpas, schoolreis, een briefje van een andere juf, inschrijving buitenschoolse activiteiten, ... Het kan echt van alles zijn. Het is belangrijk in de OKAN klas dat je als leerkracht zo'n beetje van alles op de hoogte bent om op hun vragen een antwoord te kunnen geven.”

- Ayse Cetin, OKAN leerkracht De Droomballon, Sint-Niklaas

Poortouders zijn een andere manier om persoonlijke contacten mogelijk te maken.

Poortouders in Sint-Pietersschool Mechelen

Naast de brieven en mailtjes die ouders krijgen, maken de poortouders de verschillende activiteiten voor ouders mondeling bekend aan de schoolpoort. De poortouders zijn leden van de ouderraad die 1 à 2 dagen voor een activiteit uitleg geven aan zoveel mogelijk ouders die ze aan de schoolpoort zien. Op elke ouderraad wordt er afgesproken welke ouders die taak op zich nemen. Om de aandacht te trekken, nemen ze een krijtbord met bondige info over de activiteit mee. Ouders zien onmiddellijk dat er iets te gebeuren staat en kunnen zelf de poortouders aanspreken. Dit zorgt voor een laagdrempelige heen-en-weercommunicatie van de ouderraad naar de ouders en terug.

Communiceren met ouders in het secundair

In het secundair onderwijs blijven de persoonlijke contacten belangrijk. Een vriendelijke telefoon betekent een wereld van verschil en kan ouders die nog niet intekenden voor een informatieavond of een rapportbespreking over de streep trekken.

De schoolagenda blijft een handig communicatiemiddel.

Elektronische leerplatformen zoals Smartschool, School-online... kunnen zeker ook een rol vervullen in een secundaire school. Vele scholen geven een inlogcode aan ouders om de laatste nieuwtjes te vernemen via Smartschool. De wederzijdse, haalbare verwachtingen zijn van groot belang. Ouders kunnen niet verwachten dat leerkrachten dadelijk na een toets de punten invoeren en scholen kunnen niet verwachten dat alle ouders dagelijks Smartschool bekijken.

PTI Tienen vestigt de aandacht op belangrijke boodschappen met stickers

PTI Tienen gebruikt voornamelijk de schoolagenda in Smart-school. De leerlingen hebben echter nog een planningsagenda waarin enkele keren per jaar een sticker met een boodschap voor de ouders wordt gekleefd: uitstap, sportdag...

Don Bosco Technisch Instituut Helchteren optimaliseert de communicatie met ouders via de schoolagenda

Een efficiëntere communicatie via de agenda is een prioritair actiepoint van het schoolteam. Het wordt uitgebreid besproken op een pedagogische studiedag. Leerlingen en ouders krijgen een brief waarin de actie wordt toegelicht. Bij het oudercontact zal de actie geëvalueerd worden met de ouders. Dit gebeurt door de schoolagenda's op te vragen bij de leerlingen en aan de ouders terug te bezorgen op het oudercontact, samen met het rapport. Waar nodig kan de communicatie in de agenda dan gebruikt worden om problemen te verduidelijken of om nieuwe afspraken te maken om de leerling te begeleiden. De ouders worden 'verplicht' om naar het oudercontact te komen omdat niet alleen het rapport, maar ook de schoolagenda opgehaald moet worden. Van deze gelegenheid wordt uitgebreid gebruik gemaakt om de agenda toe te lichten: waar en wanneer moeten de ouders handtekenen, waar bevinden zich de afwezigheden, nota's bij te laat komen... Door dit met de ouders persoonlijk, en met de agenda ernaast, te bespreken, merkt de school dat de agenda beter opgevolgd wordt. En dit zowel door ouders als leerkrachten!

Laagdrempelige communicatie en klare taal

Een eenvoudige en voor iedereen toegankelijke taal opent deuren. Onderzoek in Brussel bij 300 kansarme ouders met een migratieachtergrond, wees uit dat voor ¾ van de ouders de brieven de belangrijkste bron van info over de school waren. Toch begreep ¾ van deze ouders de brieven niet. Deze ouders worden wel 'betrokken', maar het Nederlands in de brieven is te moeilijk. Zo mist men het oorspronkelijke doel. Er zijn verschillende mogelijkheden om anderstalige of taalarme ouders te informeren: brieven vertalen, pictogrammen gebruiken, tolken of brugfiguren inzetten, investeren in NT2 (Nederlands Tweede Taal-lessen) voor de ouders op de school, mondeling aanspreken, uitleg geven bij de brieven...

Geschreven taal is gemakkelijker te begrijpen als die ondersteund wordt door visuele elementen. Enkele voorbeelden:

- Een foto plaatsen naast het verslag van het schoolfeest.
- De ouderwerking voorstellen aan de hand van foto's met een korte tekst erbij. Elk onderdeel van de werking kan op een doos gekleefd worden. Met zo'n visuele toren komen ouders in één oogopslag te weten waar de ouderwerking voor staat.
- Filmpjes gebruiken om een activiteit voor te stellen of om boodschappen over te brengen.
- Een affiche uithangen waarop de ouderraad visueel voorgesteld wordt. Bij elke activiteit staat een afbeelding.

Stedelijke Basisschool Creatopia

Luisteren wordt kijken: van infoavond naar infomarkt! Bepaalde informatie, regels, hulpmiddelen... worden aan de hand van een visuele voorstelling en een extra aanvullende uitleg duidelijk gekaderd naar de ouders. Waar ouders vroeger al snel een uur moesten luisteren naar een algemene uitleg van de directie, kunnen ze nu rustig rondwandelen en extra informatie vragen. De directeur is aanwezig als aanspreekpunt.

SBSO De Mast en Basiseducatie laten laaggeletterde ouders kennismaken met de school en de ouderraad

Het GOK-team van SBSO De Mast was op zoek naar een manier om ook de moeilijk bereikbare ouders, waar vaak een taalbarrière speelde, gemakkelijker te betrekken. Enerzijds om de ouders taalkundig te versterken, anderzijds om hen vertrouwd te maken met de werking zodat de stap naar school kleiner werd. SBSO De Mast Kasterlee werkte samen met Basiseducatie Kempen een schoolspecifiek lessenspakket uit voor een kerngroep van GOK-ouders. Deze lessen hadden tot doel Nederlands te leren door te participeren. De thema's werden gekozen op basis van de noden en wensen van de ouders en het schoolteam. Ook de ouderwerking werd betrokken en enkele ouders die les volgden sloten zich aan bij OV5 (de ouderraad van SBSO De Mast).

De lessen werden steeds concreet en contextspecifiek ingevuld. Elke les werd voorbereid en gegeven door een NT2-lesgever van Basiseducatie, gespecialiseerd in lesgeven aan laaggeletterde volwassenen. Er was steeds iemand van het schoolteam, die thuis was in het onderwerp, aanwezig. De materialen die gebruikt werden in de les waren echte materialen, zoals de ouders ze ontvingen van de school: bijvoorbeeld het Smartschoolplatform van de school met de eigen login, brieven die in de week voorafgaand aan de lessen werden verstuurd, de ouderraad vergaderde op zijn normale manier...

De taalbarrière vormt een grote drempel voor een goede communicatie. Communicatieproblemen met anderstalige ouders en/of laaggeletterde ouders los je niet in 1-2-3 op!

Een realistisch kader scheppen rond omgaan met vreemde talen, het inzetten van tolken, vertalen door familie/vrienden... kunnen hier houvast bieden aan het schoolteam en de ouders. Hierbij kan je steeds hulp vragen aan organisaties in de buurt.

Samenwerken loont. Wie kan helpen?

- **Wablief** helpt organisaties toegankelijk communiceren. Duidelijke teksten voor iedereen zijn belangrijk om laaggeletterdheid aan te pakken. Daarom geeft Wablief de Wabliefkrant en Wabliefboeken uit. De organisatie reikt ook de Wabliefprijs uit.
- Een **Centrum voor Basiseducatie (CBE)** geeft lessen Nederlands, Nederlands voor anderstaligen, basiscursussen Frans en Engels, rekenen, ICT en maatschappijoriëntatie. Deze centra bouwden heel wat expertise op rond laaggeletterde volwassenen. Onder impuls van het Strategisch Plan 'Geletterdheid Verhogen' werkten zij een programma uit gericht op samenwerking met de school. Het doel van dit programma is Nederlands leren door te participeren. Er wordt ook sterk gefocust op het verhogen van ouderbetrokkenheid binnen deze cursus. De leerinhouden vertrekken vanuit levensechte contexten zoals bijvoorbeeld de communicatie van de school.
- **CVO's (Centra voor Volwassenenonderwijs)** hebben vaak een opleiding NT2 voor ouders die iets hoger geschoold zijn.
- Het project 'Oefenkans. Nederlands door en voor ouders' van de **3 ouderkoepels** resulteerde in een handige gids vol methodieken en materialen om samen Oefenkansen Nederlands op school te realiseren.

OUDERS DENKEN MEE MET DE SCHOOL

Elke school heeft ouders met verschillende interesses en talenten. De ene organiseert graag feesten om geld in te zamelen voor de school, de andere denkt liever mee na over een aantal thema's binnen de school.

Als je ouders inspraak geeft over het leven op school, zullen ze sneller gemotiveerd zijn om deel te nemen aan activiteiten die de school en/of de ouderwerking organiseert. Meedenken kan, maar hoeft zich niet te beperken tot deelnemen aan de ouderraad of schoolraad. Meedenken kan op verschillende niveaus en manieren.

De ouderraad en de schoolraad: een afspiegeling van het ouderpubliek op jouw school?

'Streven naar een weerspiegeling van de schoolpopulatie in de samenstelling van de participatieorganen is een opdracht voor alle schoolactoren. Alle leerlingen, ouders en personeelsleden moeten immers de kans krijgen om te participeren. Daarom geldt een inspanningsverplichting voor het schoolbestuur, de directies en alle leden van de participatieorganen om maatschappelijk kwetsbare groepen beter te betrekken bij het schoolbeleid.⁷

⁷ Omzendbrief: Lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs - GD/2004/03 – hoofdstuk 3 tweede alinea. <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13494#4>

Een representatieve ouderraad in VBS Jette

VBS Jette slaagde erin om van een blanke, middenklasse ouderwerking een representatieve ouderwerking te maken. Zij startten met een gemengde werkgroep van leerkrachten en ouders van verschillende origine die nog niet in de ouderwerking zaten. Het eerste werk was bekijken waar de drempels zitten. Daarna stelde de werkgroep een visietekst op met aanbevelingen naar de ouderwerking om de moeilijk bereikbare ouders te betrekken.

Na bespreking, besloot het oudercomité om 3 ingrepen te doen:

- ❖ **Tijdstip van de vergadering:** Het oudercomité vergadert nu op 2 momenten: 's avonds en in de voormiddag.
- ❖ **Taal:** Er wordt in verschillende talen gecommuniceerd. Het Nederlands blijft de voertaal maar indien nodig wordt er vertaald.
- ❖ **Klasouders:** Onlangs startte het oudercomité met klasouders. Zij ondersteunen de communicatie van de school en het oudercomité naar alle ouders van een klas. De klasouders organiseren het koffiemoment dat per klas plaatsvindt, 's morgens op de speelplaats.

Het vraagt energie en tijd, maar zij zijn op relatief korte tijd (2 jaar) naar een representatieve ouderwerking geëvolueerd.

Ouderwerking light

Sommige ouderwerkingen kiezen ervoor om op twee tijdstippen te vergaderen en telkens dezelfde thema's te bespreken. Op die manier kunnen zowel de 'dagouders' als de 'avondouders' hun inbreng doen. Het is wel goed om te zorgen voor een verbindingsfiguur tussen de twee groepen: een ouder die naar beide vergaderingen kan gaan of de voorzitters die afspreken om alles goed op elkaar af te stemmen.

“In het begin van elk schooljaar houden we twee koffiekletsen: eentje overdag en eentje ’s avonds. We vragen dan wie zich wanneer kan vrijmaken. En we houden een ‘brainstorm’ over de mogelijke activiteiten en thema’s voor dat schooljaar. De avondvergadering is vooral bedoeld voor mensen die zich overdag moeilijk kunnen vrijmaken, maar die wel actief betrokken willen worden en mee willen nadenken over Mama Mundi. Na die ene avond-bijeenkomst komen we voor de rest van het schooljaar overdag samen, in de praktijk meestal op woensdagvoormiddag. De frequentie van samenkomen is ongeveer maandelijks.” - Ann Van Hooste, Mama Mundi Kessel-Lo

Ouders van diverse origine in de schoolraad van het Hoger Technisch Instituut Sint-Antonius in Gent

HTI Sint-Antonius is een BSO-TSO school in een multiculturele wijk van de stad Gent. De ouders en leerlingen zijn van diverse origine. Het Technisch Instituut organiseerde een kookworkshop waar mama’s van diverse origine aan deelnamen. Via de kookworkshop werden ouders sterker gemaakt in de Nederlandse taal. Het sluitstuk van deze reeks fantastische kookmomenten was het boek ‘Mama’s koken’!

Ouders hebben hun plaats gekregen op school door de kookactiviteiten. Maar ook op een andere manier vonden ze hun plaats. Drie mama’s van de kookworkshop zitten nu in de schoolraad, het formele inspraakorgaan op school. Doordat de ouders zich gewaardeerd voelen op school, durven ze in de schoolraad hun zegje doen en de belangen van alle ouders naar voor te brengen.

Een ouderraad is vaak geen afspiegeling van alle ouders van de school of van de verschillende afdelingen. Integendeel, meestal bestaat de ouderraad eerder uit hoger opgeleide en middenklasse ouders. Soms is de ene afdeling beter vertegenwoordigd dan de andere. In scholen met een behoorlijk aantal ouders met een migratieachtergrond, is het niet altijd gemakkelijk hen te betrekken bij de werking van de ouderraad en de schoolraad.

De lege stoel

Met de tool ‘De lege stoel’ denk je als ouderwerking na over wie er meeleeft, meeweet, meehelpt, meedenkt of meebepaalt in het belang van alle ouders. De school is een deel van de diverse samenleving waarin onze kinderen leven. Zeker de basisschool is een afspiegeling van de buurt waarin ze gelegen is. Het lijkt vanzelfsprekend dat de ouderwerking op school een afspiegeling is van de aanwezige diversiteit bij ouders. De realiteit is vaak anders. Voorzie daarom bij de vergadering van de ouderwerking een lege stoel. Deze stoel is de plaats van die ouders die men moeilijk kan bereiken of die zelf de stap naar de ouderwerking niet kunnen of durven zetten.

De stem horen van moeilijk bereikbare ouders ⁸

Een goede band met alle ouders is essentieel voor een geslaagde ouderwerking. Ouders in de ouderraad en de schoolraad zijn goed bezig als ze zoveel mogelijk de mening van alle ouders te weten komen. Op die manier kunnen ze ieders stem vertolken in het lokale schoolbeleid.

Dialogotafels, laagdrempelige bevragingen en ‘straffe koffiemomenten’ zijn enkele manieren om minder mondige ouders aan het woord te laten.

⁸ <http://www.koogo.be/sites/default/files/pdf/Tool-methodiek-lege-stoel.pdf>

Dialogotafels

Dialogotafels⁹ zijn een eenvoudige manier om ouders, in kleine kring, te beluisteren. De nadruk ligt op een open, interculturele dialoog. Met deze werkvorm kan men de samenhang op school verbeteren. De voorwaarden hiervoor zijn wel dat je voldoende tijd uittrekt en rustpauzes en stiltes toelaat.

De methode is gebaseerd op de gelijkwaardigheid van alle betrokkenen, de betrokkenheid bij het thema, wederzijds vertrouwen, veiligheid en erkenning van elkaar. Dialogotafels bieden ouders die in de ouderraad of schoolraad zitten, de kans om te luisteren naar de persoonlijke ervaringen van andere ouders.

De grote verdienste van de dialoogmethode is dat de participatie van die ouders waarvan de belangen in mindere mate behartigd worden, gestimuleerd wordt. De oudervertegenwoordigers kunnen mogelijke drempels in beeld brengen, pijnpunten of werkpunten vernemen en die verwoorden naar de directeur en het schoolbestuur. Zo kan het schoolteam de schoolwerking of ouderwerking ten aanzien van doelgroepouders verbeteren. Of, op die manier kan het schoolteam de organisatie van de activiteiten aanpassen aan de verschillende doelgroepen.

Laagdrempelige manieren om ouders te bevragen

Het is een belangrijke taak voor de ouderwerking om de bezorgdheden van alle ouders aan te kaarten. Ouders bevragen is een eenvoudige manier om verschillende meningen in kaart te brengen. Om bevragingen¹⁰ laagdrempelig te houden, kan je een mini-enquête laten invullen op momenten dat er veel ouders op school zijn: bijvoorbeeld bij het oudercontact, het schoolfeest of de ouderavond. Je kan dit inkleden door een infostand op te zetten om de ouders aan te trekken. Je vraagt hen om rond een bepaalde topic enkele vragen te beantwoorden. Een drietal vragen kunnen ter plaatse ingevuld worden. Dit is snel gebeurd, ouders verliezen er niet veel tijd mee en je krijgt meestal een grote respons. Ouders voelen zich gestimuleerd om de bevraging in te vullen als ze weten dat de school/ouderwerking later zal communiceren over de resultaten en daaraan gekoppelde acties.

⁹ <https://www.vcov.be/ouderparticipatie/alleoudersbetrekken>
<http://www.go-ouders.be/methodiekenbundel-0>

¹⁰ <http://bevraging.koogo.be/>
<https://www.vcov.be/ouderinfotheek/nieuwsbrieven/Hoe-organiseer-je-een-ouderbevraging>
<http://www.go-ouders.be/enqu%C3%A4te-bij-de-ouders-van-uw-school-go-ouders-biedt-hulp>

Snoeppertjes om ouders te laten 'stemmen'

Probeer ludieke manieren uit om ouders inspraak te geven. Er moet gekozen worden tussen 'bosklassen' of 'sneeuwklassen'. Geef de ouders aan de schoolpoort een snoepje en laat hen het papiertje in de 'bosklasstembus' of in de 'sneeuwklasstembus steken'

Van koffiemoment tot straf koffiemoment

Het koffiemoment kan uitgroeien tot een informeel info- en overlegmoment: het straf koffiemoment. Naar aanleiding van een nieuw initiatief of een nieuwe maatregel, kan de school het koffiemoment gebruiken om hierover uitleg te geven aan ouders en te peilen naar hun mening. Maar de ouders kunnen ook zelf onderwerpen kiezen: opvoeding van baby tot peuter, opgroeien tussen twee culturen, overstap naar het secundair onderwijs... Wanneer nodig worden bekommernissen meegenomen naar de ouderraad. Er wordt dan samen gezocht naar mogelijke oplossingen.

Straf koffiemoment over gezonde tussendoortjes

VBS Vier winden in Sint-Jans- Molenbeek dacht eraan om te starten met een fruitdag. Op het 'straf koffiemoment' geeft de directeur uitleg over dit initiatief. Een lokale arts toont de voedingsdriehoek en geeft info over gezonde voeding. Ouders mogen vragen stellen en hun mening geven. Zien zij het zitten om één keer per week fruit mee te geven naar school? Hoe zorgen ze er thuis voor dat er gezond gegeten wordt? Wat kunnen/willen ze nog doen?

EEN OUDERVRIENDELIJK BELEID

Hét recept om ouderbetrokkenheid te realiseren, bestaat niet. De context van de school en de ouders van de school zullen mee bepalen wat wel of niet werkt. Wat wel vaststaat is dat ouders die zich welkom voelen, sneller de stap naar school zullen zetten. Als afsluiter geven we graag volgende tips mee om maximaal in te zetten op een oudervriendelijk beleid.

Aanbevelingen voor scholen

- Zorg ervoor dat de visie rond ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie door het hele schoolteam gedragen wordt.
- Organiseer een nascholing over onthaal van en communicatie met ouders. Vergeet daarbij de secretariaatsmedewerkers niet. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor ouders.
- Laat duidelijk weten aan ouders wat de school van hen verwacht en wat zij van de school kunnen verwachten. Concretiseer de engagementsverklaring die in elk schoolreglement staat en bespreek die op een laagdrempelige manier met de nieuwe ouders.
- Gebruik klare taal naar ouders, verwoord je boodschap bondig en visualiseer zoveel mogelijk.
- Ga handelingsgericht te werk tijdens de oudercontacten. Erken de ouder als een gelijkwaardige partner. Bespreek samen wat het kind nodig heeft om bepaalde doelen te bereiken. Maak afspraken over wie wat wanneer zal doen en op welke manier¹¹.
- Zet als schoolteam zelf de stap naar moeilijk bereikbare ouders, stel een huisbezoek voor of organiseer laagdrempelige ouderactiviteiten samen met de ouderwerking.
- Waak erover dat de participatieorganen, ouderraad en schoolraad, aantrekkelijk zijn voor alle ouders. Gebruik eenvoudige taal en check regelmatig of er extra uitleg nodig is. Laat aan de ouders weten waarover je hun mening wil horen. Nodig hen uit om samen met de school na te denken over hoe alle ouders betrokken kunnen worden bij het schoolleven.

Aanbevelingen voor ouderwerkingen

- Zorg ervoor dat de ouderwerking een weerspiegeling is van de schoolpopulatie. Denk samen met de school na over hoe je alle ouders kan vertegenwoordigen.
- Denk na over plaats en tijdstip van vergaderingen en ouderactiviteiten.
- Leg je oor te luisteren op momenten dat er veel ouders op school zijn. Spreek ouders aan of hou een mini-enquête die men ter plaatse kan invullen. Zo kom je te weten wat er leeft bij de ouders.
- Zorg er samen met de school voor dat alle ouders op de hoogte zijn van de activiteiten en thema's die in de oudervergaderingen besproken worden. Gebruik hiervoor diverse communicatiekanalen.
- Vraag aan jouw ouderkoepel de map 'oefenkans Nederlands, voor en door ouders'. Dit is een map boordevol laagdrempelige methodieken om aan ouderbetrokkenheid te werken en het Nederlands te oefenen. Zij stellen deze graag voor op een vergadering of gaan samen met jou en de ouderwerking aan de slag om dit meteen in de praktijk om te zetten. .
- Gebruik de quickscan in bijlage om na te gaan of jouw ouderwerking toegankelijk is voor alle ouders.

Werk maken van een oudervriendelijk beleid hoeft je niet alleen te doen. Contacteer je ouderkoepel en bekijk samen wat een oudervriendelijke school voor jullie kan betekenen.

¹¹ Meer info vind je in het boek 'Samen sterk: ouders en school' van Noëlle Pameijer.

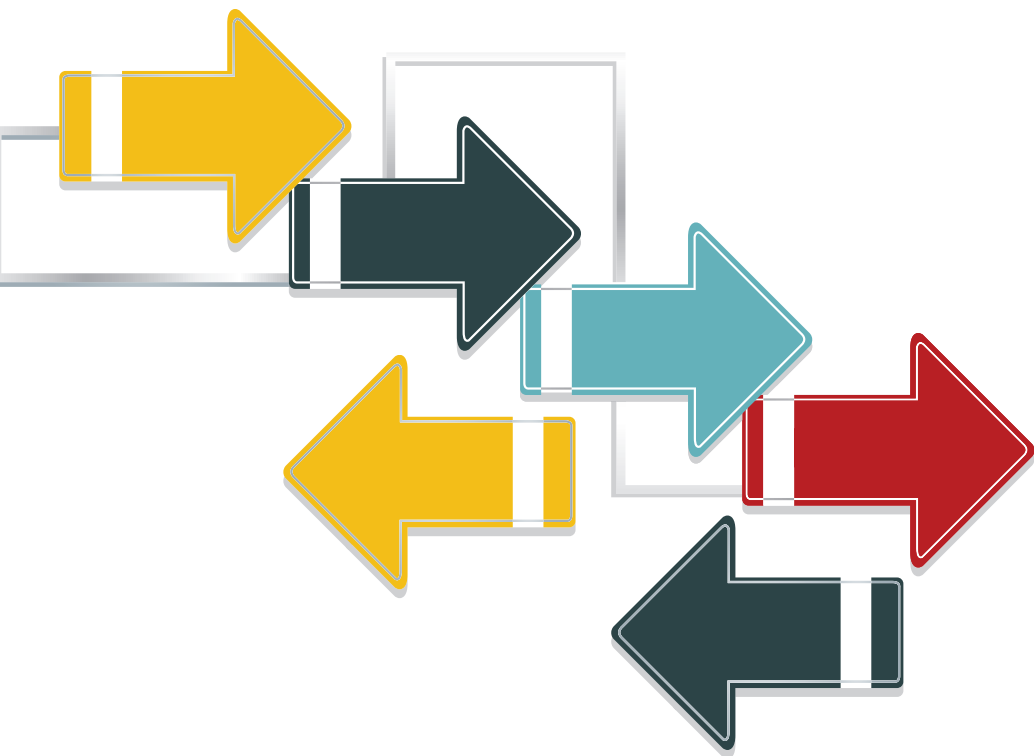

BIJLAGE

In mijn voetsporen¹²

Alle deelnemers staan schouder aan schouder op één lijn en geven elkaar de hand. De deelnemers luisteren naar de uitspraak en zetten respectievelijk een stap voorwaarts (1V) of achterwaarts (1A), de spelleider zegt welke stap ze moeten nemen bij elke uitspraak.

Wanneer de deelnemer zich niet kan identificeren met de uitspraak blijft hij /zij staan. De keuze van een stap zetten is gebaseerd op het algemeen heersend beeld in de samenleving of op ervaringen over een groepslidmaatschap.

1.	Als je beide ouders minimum een diploma secundair onderwijs hebben	1V
2.	Als je ooit een jaar hebt gedubbeld	1A
3.	Als je afgestudeerd bent aan een universiteit	1V
4.	Als je opgroeide in een arbeidersgezin	1A
5.	Als je opgroeide in een geweldloze omgeving	1V
6.	Als je ooit een leefloon of werkloosheidsuitkering kreeg	1A
7.	Als je je doktersbezoek nooit moet uitstellen tot de volgende maand omdat je maandloon bijna op is	1V
8.	Als je een vrouw bent	1A
9.	Als je eigenaar bent van een woning	1V
10.	Als je ooit alcoholcontrole kreeg door de politie	1A
11.	Als je jonger bent dan 37 jaar	1V
12.	Als je borstvoeding kreeg	1V
13.	Als vreemde mensen je ooit benaderden met seksueel getinte woorden gebaren of geluiden	1A
14.	Als je maximum 1 broer of zus hebt	1V
15.	Als je ooit voelde dat men twijfelde aan je capaciteiten omwille van je leeftijd, geaardheid, geslacht, opleiding	1A
16.	Als je opgroeide in een gezin zonder financiële problemen	1V
17.	Als je opgroeide in een éénoudergezin	1A
18.	Als je blond haar hebt	1V
19.	Als je ooit overgewicht hebt gehad of nog hebt	1A
20.	Als je een man bent	1V
21.	Als je ouder bent dan 50	1A
22.	Als je katholiek bent opgevoed	1V
23.	Als je alleenstaand bent	1A
24.	Als je moeder bent van drie of meer kinderen	1A

Kijk nu goed waar je staat. Deze eindpositie staat symbool voor je positie op de maatschappelijke ladder.

Waar sta je ten opzichte van de anderen?

Wie staat er nog op de beginlijn?

Wie is naar achteren gegaan? Wie naar voren?

Wie zal het eerst vooraan zijn?

BETREKKEN VAN MOEILIK BEREIKBARE OUDERS

¹² Bron: Pedagogische Begeleidingsdienst OVSG

Quickscan

Droomt niet elke oudervereniging ervan om een goede band te hebben met ALLE ouders van de school? Een oudervereniging wil ouders ontmoeten, informeren, beluisteren en hun stem laten horen... Kortom, ze wil elke ouder betrekken bij de ouder- en schoolwerking.

Dit lijkt misschien simpel, maar niets is minder waar. Een eerste stap is om als oudervereniging OPEN te staan voor alle ouders. Met deze quickscan kan je nagaan hoe 'toegankelijk en oudervriendelijk' jouw oudervereniging is.

OPEN ACTIVITEITEN voor ALLE ouders?!

LOCATIE	CHECK
<p>Waar gaat de activiteit door?</p> <p>Is de locatie vlot bereikbaar met de wagen, het openbaar vervoer, de fiets of te voet? Kunnen ouders onderling afspreken om samen te rijden bv. carpooling?</p>	
<p>Wanneer vindt de activiteit plaats?</p> <p>Overdag of 's avonds, tijdens het weekend of tijdens de week? Kunnen alle ouders zich overdag vrij maken? Zijn er ouders die 's avonds niet wensen deel te nemen? Geef tijdig de datum van de activiteiten door zodat ouders zich kunnen vrijmaken.</p>	
<p>Is het mogelijk om in de buurt gratis te parkeren?</p> <p>Is er een fietsenparking voorzien?</p>	
<p>Kan men persoonlijke goederen veilig en gratis opbergen?</p> <p>Is de vestiaire gratis?</p>	
<p>Is de locatie toegankelijk voor personen die minder mobiel zijn bv. rolstoelgebruikers, ouders met een kinderwagen...</p>	

VOORBEREIDING	CHECK
<p>Zijn de activiteiten interessant voor alle ouders? Spreken ze aan? Bv. een algemene infosessie over huiswerk ↔ een thema als omgaan met ADHD, schoolfeest, koffie- en theemoment, praatcafé, multicultureel eetfestijn...</p> <p>Worden de ouders vooraf bevroegd naar hun interesses voor activiteiten?</p>	
<p>Moeten er tolken zijn voor de anderstalige ouders tijdens de infosessie?</p>	
<p>Zijn er mannelijke of vrouwelijke begeleiders voor het praatcafé?</p>	
<p>Een optreden door de leerlingen maakt van je schoolfeest een topper! Maar heb je rekening gehouden met volgende zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunnen minder mobiele leerlingen ook deelnemen? - Moeten kinderen zelf hun (verkleed)materiaal meebrengen van thuis? Zo ja, zijn er oplossingen voor kinderen die geen materiaal kunnen meebrengen? - Leren de kinderen hun optreden (bv. dansje) aan in de klas of na de schooluren? Kan een leerkracht, na de schooluren, zorgen voor begeleiding en opvang van de kinderen? - Kunnen de vrijwilligers het optreden van hun kind gaan bekijken? 	
<p>Wordt er rekening gehouden met ieders eetgewoonten (vegetariërs, halal vlees, koosjer keuken)?</p>	
<p>Geen tekort aan helpende handen? Wens je de medewerking van het schoolteam? Bespreek de taakverdeling en timing vooraf. Verdeel de shiften zodat elke ouder het optreden van zijn/haar eigen kind kan zien.</p>	
<p>Zijn er voldoende veiligheidsmaatregelen getroffen? Bv. vrijwilligersverzekering, begeleiding bij springkasteel...</p>	
<p>Zijn alle ouders uitgenodigd? Voorziet de school voor gescheiden ouders een dubbele uitnodiging?</p>	
<p>Heb je duidelijke, verstaanbare taal gebruikt op de uitnodiging?</p>	
<p>Heb je promotie gemaakt via verschillende kanalen? Schriftelijk: via brief, agenda, heen-en-weerschriftje, de schoolkrant en -website, sociale media, sms, gemeentelijk infoblad en lichtkrant, parochieblad... Mondeling: ouders aanspreken aan de schoolpoort, op het oudercontact en andere schoolactiviteiten...</p>	
<p>Zijn er verschillende mogelijkheden om in te schrijven bv. via de klasleerkracht, website, invulstrookje, sms, telefonisch...</p>	

ACTIVITEIT	CHECK
Wie zorgt er voor een warm, gastvrij onthaal bij aankomst?	☐
Zijn de directie en/of de leerkrachten aanwezig ? Kunnen de ouders hen aanspreken?	☐
Is de activiteit betalend en vormt dit geen drempel? Zijn de betalingsmogelijkheden toegankelijk voor alle ouders bv. bankoverschrijving ↔ contant via de klasleerkracht...	☐
Wordt het programma bij het begin van de activiteit voorgesteld en wordt de vooropgestelde timing gerespecteerd? (cfr. babysit, laatste busverbinding...)	☐
Wordt er drank aangeboden, gratis of aan een democratische prijs? Wordt er alcohol geserveerd of niet?	☐
Wordt er kinderopvang voorzien of mogen ouders hun kinderen meenemen naar de activiteit?	☐
Heb je toelating gevraagd om foto's te nemen en deze nadien te publiceren op bv. de schoolwebsite?	☐

NA DE ACTIVITEIT	CHECK
Is het verslag duidelijk en verstaanbaar opgesteld? Worden de foto's en/of het verslag op de schoolwebsite geplaatst?	☐
Heb je aan de deelnemers gevraagd hoe ze de activiteit vonden?	☐
Worden alle 'helpers' bedankt voor hun inzet?	☐

CONCLUSIES
<p>Wat loopt er goed? Wat wil je behouden?</p> <p>Wat kan er anders? Hoe zal je het aanpakken?</p> <p>Is dit een taak voor de oudervereniging en/of de school? Wie neemt initiatief?</p>